

2014-04-08

123827

Västerbottens läns landsting
Landstingsfullmäktige
Organisationsnummer:
232100-0222

Revisionsberättelse för år 2013

1 Inledning

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som landstingsstyrelsen, folkhögskolestyrelser och nämnder bedrivit under år 2013. Revisorer i kommunalförbund, stiftelser m.m. har granskat landstingets kommunala företag.

Landstingsstyrelsen, folkhögskolestyrelserna och nämnderna ansvarar för att verksamheter bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheterna. De ansvarar för att det finns en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll. Styrelserna och nämnderna ansvarar också för återrapportering till fullmäktige. Revisorerna har i uppdrag att granska verksamhet, kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag. Vi har genomfört 2013 års granskning i enlighet med kommunallagen, landstingets revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen är genomförd med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Rapporterna finns att hämta på landstingets hemsida (www.vll.se).

1.1 Sammanfattande iakttagelser

Vi bedömer att landstingets styrelser och nämnder i allt väsentligt har bedrivit sina verksamheter på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Patientnämnden har en i allt väsentligt tillfredsställande styrning och kontroll. Övriga styrelser och nämnder behöver utveckla sin styrning och kontroll. Våra viktigaste iakttagelser är i sammanfattning:

2014-04-08

- Landstinget har endast uppnått ett av fullmäktiges finansiella mål. Vi bedömer att detta inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Efter balanskravsavstämning har landstinget emellertid ett positivt resultat och kan återställa tidigare års underskott med 30 miljoner kronor.
- Landstinget saknar ett fungerande ledningssystem. Inte heller landstingets regelverk är uppdaterat på flera år. Detta bidrar till svårigheter i den politiska styrningen men också för verksamheterna att veta hur processer ska vara utformade och vilka regler som gäller i landstinget.
- Landstingsstyrelsens beredning av fullmäktiges budget är inte tillräckligt utvecklad. I allt för hög grad har informella kontakter ersatt en formell beredning.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering har för år 2013 inte en tillräcklig måluppfyllelse.
- Landstingsstyrelsens uppsikt är inte tillräcklig.

Vi vill uppmärksamma fullmäktige om att identifierade brister i årets granskning i hög utsträckning är sådana som vi tidigare påtalat. I avsnitten nedan kommenterar vi iakttagelser för respektive styrelse och nämnd.

2 Landstingsstyrelsen

Vi bedömer att landstingsstyrelsen i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Under flera år har vi emellertid uttryckt oro för landstingets ekonomi. För år 2013 redovisar landstinget ett negativt resultat på 215 miljoner kronor. Det var 332 miljoner kronor sämre än fullmäktiges budget för landstinget. Beaktar man det justerade resultatet så uppvisar landstinget ett överskott med 135 miljoner kronor. Man räknar då bort effekterna av den höjda RIPS-räntan, realisationsvinster och ändrade värden för värdepapper. Landstinget kan därmed återställa tidigare års underskott som uppgår till 30 miljoner kronor. Landstingsstyrelsen redovisar för sitt verksamhetsområde ett överskott med 27 miljoner kronor i förhållande till budget.

2.1 Styrning och kontroll

Våra fördjupade granskningar visar att landstingsstyrelsen inte har haft en tillräckligt utvecklad styrning och kontroll. Exempel på brist är de otydliga ansvarsförhållanden som råder mellan landstingsstyrelsen och övriga styrelser och nämnder och förvaltningen. Ett annat exempel är att landstinget inte har ett fungerande ledningssystem. Inom många områden saknar landstinget regler och rutiner som är formellt beslutade.

Handwritten signatures and initials:
A, H, L, G, D, N, W, E, M, S

2014-04-08

I vissa delar har landstingsstyrelsen utvecklat sitt arbete med den interna kontrollen. Landstingsstyrelsen har bl.a. beslutat om anvisningar för hur övriga styrelser och nämnder ska uppfylla fullmäktiges reglemente för den interna kontrollen. I andra delar är styrelsens arbete med den interna kontrollen alltför outvecklat. Det handlar främst om att de kontroller som styrelsen beslutat om i sin internkontrollplan inte är genomförda eller återrapporterade till styrelsen med tillräcklig kvalitet.

2.2 Uppsiktsplikten

Landstingsstyrelsens uppsikt över övriga nämnder, styrelser och kommunala företag m.fl. har för år 2013 varit begränsad till att styrelsen tagit del av protokoll, ekonomisk rapportering, delårsrapporter och årsrapporter. Detta är inte tillräckligt för att landstingsstyrelsen ska uppfylla sin uppsiktsplikt.

3 Hälso- och sjukvårdsnämnden

Vi bedömer att hälso- och sjukvårdsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Nämnden redovisar emellertid ett ekonomiskt underskott mot budget med 53 miljoner kronor vilket motsvarar en avvikelse på 1,5 procent. Detta trots att nämnden hösten 2013 fick en tillfällig inkomstförstärkning med 88 miljoner kronor i form av utbetalda AFA-medel.

3.1 Styrning och kontroll

Vi bedömer att hälso- och sjukvårdsnämnden inte har haft en tillräckligt utvecklad styrning och kontroll. Granskningar år 2013 visar att det finns betydande oklarheter kring nämndens befogenheter. Det handlar om otydliga gränsdragningar mellan nämnden och landstingsstyrelsen och om att nämnden inte har tillräckligt inflytande över förvaltningen. Ett exempel på en otydlighet gentemot förvaltningen var att hälso- och sjukvårdsnämnden fram till slutet av november 2013 helt saknade en delegationsordning. Avsaknad av delegationsordning medförde risk att nämnden varken styrde eller hade kontroll över hur beslut hanterades i förvaltningen. En särskild brist som uppmärksammas i en av granskningarna är att hälso- och sjukvårdsnämnden inte har fördelat arbetsmiljöuppgifter inom sitt verksamhetsområde. Detta innebär att nämndens ledamöter kan hållas personligen ansvariga vid brister gentemot arbetsmiljölagen.

En annan brist som uppmärksammades i en av de fördjupade granskningarna var att hälso- och sjukvårdsnämnden inte var tillräckligt delaktig i beredningen inför fullmäktiges beslut om nämndens budget. Nämnden beslutade inte om ett underlag för budgeten och informella kontakter ersatte i hög grad en formell budgetberedning. En brist är också att det för nämndens verksamhetsområde saknas ett fungerande ledningssystem. Av granskningarna framgår att det inom många områden saknas regler och rutiner som är formellt beslutade.

2014-04-08

Hälso- och sjukvårdsnämnden har utvecklat sitt arbete med den interna kontrollen. Nämnden behöver fortsätta detta arbete. En svaghet är att flera av kontrollerna i internkontrollplanen inte blivit genomförda och återsrapporterade med tillräcklig kvalitet.

4 Nämnden för funktionshinder och habilitering

Vi bedömer att nämnden för funktionshinder och habilitering i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Nämnden redovisar emellertid ett ekonomiskt underskott mot budget med 2 miljoner kronor vilket motsvarar en avvikelse på 1,8 procent mot budget. Detta trots att nämnden hösten 2013 fick en tillfällig inkomstförstärkning med 3 miljoner kronor i form av utbetalda AFA-medel. Vi bedömer att nämnden behöver fortsätta arbetet med att utveckla sin styrning och kontroll.

5 Nämnderna för folkhälsa och primärvård

Vi bedömer att landstingets tre nämnder för folkhälsa och primärvård under år 2013 i allt väsentligt har bedrivit sina verksamheter på ett tillfredsställande sätt. Granskningarna visar att nämnderna under året genomfört ett ambitiöst arbete i syfte att redovisa hur behoven av folkhälsa och primärvård är tillgodosedda. Nämnderna har också varit aktiva i arbetet med att få fler samhällsaktörer att medverka i det hälsofrämjande arbetet. Nämnderna behöver fortsätta arbetet med att ta fram mätbara mål.

6 Patientnämnden

Vi bedömer att patientnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Patientnämnden gör strukturerade uppföljningar av verksamheten. Vår samlade bedömning är att patientnämnden i allt väsentligt har en fungerande styrning och kontroll.

7 Styrelserna för Vindelns och Storumans folkhögskolor

Vi bedömer att styrelserna för Vindelns och Storumans folkhögskolor i allt väsentligt har bedrivit verksamheterna på ett tillfredsställande sätt. Det finns däremot utrymme till förbättringar vad gäller styrning och uppföljning med hjälp av mätbara mål.

8 Kostnämnden

Vi bedömer att kostnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Nämnden behöver emellertid utveckla redovisningen av sin måluppfyllelse och arbetet med den interna kontrollen.

9 Ansvarsprövning

Vi bedömer sammantaget att styrelser och nämnder i Västerbottens läns landsting i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

2014-04-08

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Den finansiella redovisningen har tagits fram i enlighet med Lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Vi bedömer att patientnämnden har haft en tillräcklig intern kontroll. Vi bedömer att nämnderna för folkhälsa och primärvård delvis har haft en tillräcklig intern kontroll. Vi bedömer att landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, nämnden för funktionshinder och habilitering, styrelsen för Storumans folkhögskola, styrelsen för Vindelns folkhögskola och kostnämnden **inte** har haft en tillräcklig intern kontroll.

Vi bedömer att landstinget uppnår ett av fullmäktiges tre finansiella mål. Årets investeringar har finansierats utan extern upplåning. Resultatmålet är inte uppnått. För det tredje finansiella målet, som handlar om hur stor andel av pensionsåtagandet som ska vara finansierat, saknas mål för år 2013. Vår samlade bedömning är att landstinget inte uppfyllt fullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning. Efter balanskravsavstämning har landstinget emellertid ett positivt resultat och kan återställa tidigare års underskott med 30 miljoner kronor. När det gäller redovisat resultat i förhållande till fullmäktiges verksamhetsmål konstaterar vi att resultatet för patientnämnden och för nämnderna för folkhälsa och primärvård är förenligt med fullmäktiges mål. För hälso- och sjukvårdsnämnden och för nämnden för funktionshinder och habilitering är det redovisade resultatet **inte** förenligt med fullmäktiges mål. För landstingsstyrelsen, folkhögskolestyrelserna och kostnämnden är redovisningen inte utformad på sådant sätt att det går att bedöma om deras resultat är förenligt med fullmäktiges mål.

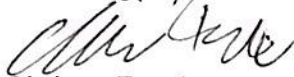
Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelser och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att landstingets årsredovisning för år 2013 godkänns.

Våra ställningstaganden baseras på bifogade redogörelser och rapporter.

Umeå den 8 april 2014

Landstingets revisorer

Christer Fessé

Ordförande

Karl Gustav Abramsson

Mattias Sehlstedt

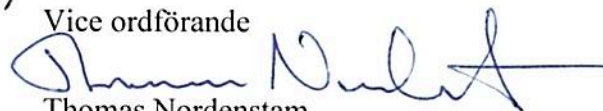

Philip Cohen

Sven-Olov Södermark

Vice ordförande

Thomas Nordenstam

Kurt-Lennart Eriksson

2014-04-08

123827

Bilagor

Landstingsrevisionens rapporter år 2013:

01/2013 Granskningsplan år 2013

02/2013 Granskning av ansvar och befogenheter för råd och grupper i landstinget

03/2013 Granskning av delårsrapport 2013-04-30 – finansiell del

04/2013 Granskning av landstingets utbetalningar av bidrag till föreningar

05/2013 Granskning av hur landstingsstyrelsen redovisar sin måluppfyllelse i delårsrapporten per april 2013

06/2013 Granskning av landstingets dimensionering av vårdplatser

07/2013 Granskning av landstingets kontroll av utbetalda ersättningar i hälsovalet

08/2013 Granskning av landstingets regler och rutiner för attestering av leverantörsfakturer och löner

09/2013 Granskning av styrning och kontroll över landstingsövergripande projekt

10/2013 Granskning av ansvarsfördelning mellan landstingsstyrelsen och nämnder

11/2013 Granskning av delårsrapport 2013-08-31 – Finansiell del

12/2013 Granskning av hur landstingsstyrelsen redovisar måluppfyllelse i delårsrapport per augusti 2013

13/2013 Sammanställning över revisionsberättelser för perioden 2003-2012

14/2013 Granskning av landstingsstyrelsens styrning och uppföljning av planerat fastighetsunderhåll

15/2013 Granskning av landstingets budgetprocess

16/2013 Granskning av landstingsstyrelsens investeringsprocess

17/2013 Granskning av landstingsstyrelsens uppsiktsplikt

18/2013 Granskning av landstingets hantering av sjuka hus

19/2013 Granskning av intern kontroll av byggfakturer

20/2013 Granskning av museistiftelserna år 2013

21/2013 Granskning av landstingets läkemedelsanvändning

22/2013 Granskning av medicintekniska produkter

23/2013 Granskning av hälso- och sjukvårdsnämndens delegationsordning

24/2013 Granskning av faktureringsprocessen

25/2013 Granskning av landstingets lönehantering

26/2013 Landstingsstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens arbete med intern kontroll

27/2013 Granskning år 2013 av patientnämnden

28/2013 Granskning år 2013 av kostnämnden

29/2013 Granskning av basenheten laboratoriemedicin

30/2013 Granskning år 2013 av nämnden för funktionshinder och habilitering

31/2013 Granskning år 2013 av folkhögskolestyrelserna i Vindeln och Storuman

32/2013 Granskning år 2013 av hälso- och sjukvårdsnämnden

33/2013 Granskning år 2013 av nämnderna för folkhälsa och primärvård

34/2013 Granskning år 2013 av landstingsstyrelsen som nämnd

35/2013 Landstingets arbete år 2013 med intern kontroll

36/2013 Granskning av årsbokslut 2013

37/2013 Granskning av redovisad måluppfyllelse i årsredovisning 2013

38/2013 Granskning av stiftelser och fonder 2013

39/2013 Översikt över iakttagelser år 2013

2014-04-08

Av landstinget bildade stiftelser:

Stiftelsen Västerbottens Museums samlingar 894003-5390

- *Revisionsberättelse*

Stiftelsen Skellefteå Museum 894700-8309

- *Revisionsberättelse*

Stiftelsen Skogsmuseet i Lycksele 895400-6659

- *Revisionsberättelse*

Emma Ricklunds stiftelse 896100-1651

- *Revisionsberättelse**

Stiftelsen AC utveckling 894701-6161

- *Revisionsberättelse*

Stiftelsen SAMSYN 894002-9880

- *Revisionsberättelse*

Stiftelser och fonder förvaldade av landstinget:

Stiftelsen Tärnaby skidhemsfond

- *Revisionsberättelse*

Samfond för bidrag till patienter vårdade vid Norrlands universitetssjukhus

- *Revisionsberättelse*

Stiftelsen Häradshövding Herman Rogbergs minnesfond

- *Revisionsberättelse*

Willy Landsbergs stiftelse

- *Revisionsberättelse*

Stiftelsen Johan Albert Marklunds frisängsfond

- *Revisionsberättelse*

Kempefondens slöjdlinje

- *Revisionsberättelse*

Rektor David Jacobssons minnesfond

- *Revisionsberättelse*

Övriga stiftelser och fonder där landstinget utser revisorer:

Stiftelsen Västerbottens läns arbetarstugor 894001-3942

- *Revisionsberättelse*

Kommunalförbund:

Regionförbundet Västerbottens län 222000-2436

- *Revisionsberättelse*

Kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans (NMD) 222000-1313

- *Revisionsberättelse*

* Dokumentet har inte inkommit i tid till revisorernas slutrevision den 8 april 2014. Dokumentet översänds till landstingsfullmäktige vid ett senare tillfälle.

